

Breda Slavinec

Paučine * Pajčevine

Preveli studenti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Oleg Bakić, Valentina Bedi, Krešimir Bobaš, Iva Brabec, Anita Kisić,
Janja Kovač, Martina Mavričević, Nikolina Šintić, Viktorija Škoručak

Nakladnici

A★302
KLUB STUDENATA
JUŽNE SLAVISTIKE
FILOZOFSKOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Zagreb, 2013.

ZUK
rezman
ZAVOD ZA IMAJNOŠTIVNI I JURID
FIZIČKIM I PRAVNIČKIM VEŠTAČENJEM

Naslov izvornika: Pajčevine, 1994., Breda Slavinec

Nakladnici:

Klub studenata južne slavistike A-302
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ivana Lučića 3, 10 000 Zagreb, Hrvatska
klub.a302@gmail.com
(za Klub A-302: Janja Kovač)

i

Zavod za umetnost in kulturo Peter Rezman, Slovenija
rezman.zuk@siol.net
(za ZUK Rezman: Peter Rezman)

Glavni urednici: Janja Kovač, Marjan Pungartnik

Redaktura: Valentina Bedi, Tamara Belović, Viktorija Škorućak

Lektura: Valentina Bedi

Fotografija na naslovnici: Bojan Mihalič

Prijelom i grafička oprema: Ivana Hrestak, Filip Kovačević

Tisak: Zrinski Čakovec

Naklada: 600 primjeraka

ISBN 978-953-56026-4-4

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 869108

NA VELIKEM PSU JAHAM

Na velikem psu jaham
skozi to divjo noč
jokam
kot nikoli doslej
Zvezde sem pustila na nebu
ker jih ni smiselno potrgati

NA VELIKOM PSU JAŠEM

Na velikom psu jašem
kroz ovu divlju noć
plačem
kao nikada dosad
Zvijezde sam ostavila na nebu
jer nema ih smisla pobrati

Valentina Bedi

ZRCALO ZRCALO

Zrcalo zrcalo
na steni povej
kdo najraje umrl
v deželi bi tej

Se bomo zbrali
in pomagali
spletične poiskali
in grehe skovali
nato pa
srce izkopali

♂

OGLEDALCE OGLEDALCE

Ogledalce ogledalce
na zidu kaži mi
tko najradije umro
u zemlji ovoj bi

Okupit ćemo se
i pomoći
češljačice potražiti
i grijehe skovati
a potom
srce iskopati

Valentina Bedi

SMO KRIVI PRED BOGOM

Smo krivi
pred Bogom
ker za nekoga ne bo tistega drugič
ker smo pečate sami izrezali
ker nismo lomili vrat
ker nismo odpirali glav
ker nismo vetra priklicali nazaj

morali bi

KRIVI SMO PRED BOGOM

7

Krivi smo
pred Bogom
jer za nekoga onog neče biti drugi put
jer smo pečate sami izrezali
jer nismo lomili vrata
jer nismo otvarali glave
jer nismo vjetar prizvali nazad

trebali smo

Valentina Bedi

V JUTRIH

V jutrih me z nabijanjem žeblicev
budijo
da me ne bi nežnost preveč spremenila
S sabljami so mi prebodli vrata
da ne bi posedala na pragu in sanjala
z noži so mi tlakovali pot
da mi ne bi več prihajali v goste
S kopji me kličejo da bi se ozrla
pa nočem
in to jih jezi
S kosami mi visijo nad glavo
da bi mi premešali možgane
pa je ne želim odpreti

8

JUTRIMA

Jutrima me nabijanjem čavala
bude
da me nježnost ne bi preveč promijenila
Sabljama su mi proboli vrata
da ne bih sjedila na pragu i sanjala
noževima su mi popločali put
da mi ne bi više dolazili u goste
Kopljima me zovu da se osvrnem
ali neću
i to ih ljuti
S kosama mi vise nad glavom
da mi zavrte mozgom
ali je ne želim otvoriti

Valentina Bedi

DANES

Danes
bomo jokali
da bomo jutri umili
danes
bomo iztrgali duše
da jih ne bomo mogli jutri prodati
danes
bomo delili poglede
ker bomo jutri brez oči
po tuji krvi bomo brodili
da bo jutri čas za našo
jezike bomo jutri obrezali
ker je vseeno
danes
ali
jutri

DANAS

Danas
ćemo plakati
da bismo sutra umili
danas
ćemo išćupati duše
da ih sutra ne bismo mogli prodati
danas
ćemo dijeliti poglede
jer sutra budemo bez očiju
kroz tuđu krv ćemo gacati
kako bi sutra bilo vrijeme za našu
jezike ćemo sutra potkresati
jer svejedno je
danas
ili
sutra

9

Valentina Bedi

JEDNA OD NAJLJEPŠIH JESENI JE MAMA

PRAV ČUDNO JE

Prav čudno je
ko čas prinese sanje
turobnih popoldnevo
zaslišiš klavir
in deček dviga deklico
ljudje gredo mimo
Z razpokanimi ustnicami
izoblikuješ pozabljene misli
zbegan si
mislíš da te ni
a vedno globje in globje
pronicaš v tisto čudovito toplino
in se napajaš
Bojim se prižgati svečo
da ne bi zaradi kresnih noči
kaj pomenilo
Tudi preteklost sčasoma
redkeje zaboli
Toliko stvari spoznaš
da je včasih prav smešno
Takrat ko je
ne moreš govoriti
ali pa sploh ni potrebno

BAŠ ČUDNO JE

Baš čudno je
kada vrijeme donese snove
turobnih poslijepodneva
začuješ klavir
i dječak podiže djevojčicu
ljudi prolaze
Raspucanim usnama
oblikuješ zaboravljene misli
zbunjen si
mislíš da te nema
a uvijek dublje i dublje
proničeš u onu prekrasnu toplinu
i napajaš se
Bojim se zapaliti svijeću
da ne bi zbog krijesnih noči
nešto značilo
I prošlost s vremenom
rjeđe zaboli
Toliko stvari spoznaš
da je ponekad baš smiješno
Tada kada jest
ne možeš govoriti
ili uopće nije potrebno

Anita Kisić

ZA OKNI JE LEPO

Za okni je lepo
kadar veš
da te nekdo obišče
lepo pa ni
če te je še sebe strah
(in ne moreš vedno govoriti sam s
seboj)
Živiš le v mrzlih pepelih
za iskrico v kotlih
v zledenelih očeh ljudi
a dovolj je

ZA PROZORIMA JE LIJEPO

Za prozorima je lijepo
kada znaš
da te netko posjeti
a nije lijepo
ako te i sebe strah
(a ne možeš uvijek razgovarati sam sa
sobom)
Živiš samo u studenim pepelima
za iskricu u kotlovima
u sleđenim očima ljudi
a dosta je

Anita Kisić

NOGA POLZI

Noga polzi z druge noge
smešno je ko ljudje
spravljajo stvari v omaro
ulice so prazne
našel sem tebe

14

NOGA KLIZI

Noga klizi s druge noge
smiješno je kada ljudi
spremaju stvari u ormar
ulice su prazne
našao sam tebe

Anita Kisić

Z VOZOM SE BOMO PELJALI

Z vozom se bomo peljali za goro
tam je lepo
enkrat sem bila že tam
ne boj se mama

VLAKOM ĆEMO SE VOZITI

Vlakom ćemo se voziti iza planine
tamo je lijepo
jednom sam već bila tamo
ne boj se mama

Anita Kisić

POZIMI ČAKAM NA SMRT

Pozimi čakam na smrt
poleti obdelujem polje
hčerka moja
ne vem kakšna je tvoja bolečina
še sama se ne najdeš več v njej

16

ZIMI ČEKAM SMRT

Zimi čakam smrt
ljeti obrađujem polje
kćeri moja
ne znam kakva je tvoja bol
ni sama se više ne pronalaziš u njoj

Oleg Bakić

ENA NAJLEPŠIH JESENI

Ena najlepših jeseni je mama
Leganja h kraguljem
so staline starega vrta
Topel čas je
le redko se spomnim gugalnika
in pohabljene starke
Živim ta čas
z drobnimi cvetovi
in osivelim zatonom žalosti
učim se neke prave starosti

JEDNA OD NAJLJEPŠIH JESENI

Jedna od najlepših jeseni je mama
Lijeganja k jastrebrima
nasljeđa su starog vrta
Toplo je vrijeme
samo se rijetko sjetim stolice za ljuľanje
i osakaćene starice
Živim u ovom vremenu
sa sitnim cvjetovima
i posivjelim zalaskom žalosti
učim neku pravu starost

17

Oleg Bakić

HČERKA MOJA

Hčerka moja
ta hiša je velika
in to je dobro
Če imaš preveč hudih besed
je bolje da umolkneš
Dovolim ti da spiš
četudi ne moreš
mogoče moram opraviti s tvojimi
steklimi lisicami in kačami
Oprosti preveč hitro pozabljam
Samo da se nasmeješ
čeprav grenko
jaz tako ne čutim razlike v tem

18

KĆERI MOJA

Kćeri moja
ova kuća je velika
i to je dobro
Ako imaš previše teških riječi
bolje je da ušutiš
Dozvolim ti da spavaš
čak i ako ne možeš
možda moram izaći na kraj s tvojim
bijesnim lisicama i zmijama
Oprosti prebrzo zaboravljam
Samo da se nasmiješ
makar i gorko
ja ionako ne osjećam razliku u tome

Oleg Bakić

MOJ VRIJESAK

* * *

Med zvonovi je tvoj glas resje
še težje je
a vseeno iz takih stvari
so spoznanja
Stari orglar
igra zame
želi da vzljubim pomlad

20

* * *

Među zvonima tvoj glas je vriesak
još teže je
a svejedno iz takvih stvari
su spoznaje
Stari orguljaš
svira za me
želi da zavolim proljeće

Martina Mavričević

* * *

Imam tvoj vonj
bakin pled
in sebe z zadnjim ponižanjem ljudi
Še vedno obstajajo stvari
ki jih moraš sam narediti
Ni mi lepo osiveli zaton žalosti
znova vzhajaš

* * *

Imam tvoj miris
bakin pled
i sebe sa zadnjim poniženjem ljudi
Još uvijek postoje stvari
koje moraš sam učiniti
Ne sviđa mi se osivjeli zalazak žalosti
iznova izlaziš

21

Martina Mavričević

* * *

Komu naj dam
sonce s polžarki
nadih netopirstva
ali coprnico s konjskim obrazom
Komu naj dam moje resje
prah uvelih vetrnic
kadar se dolgo v meni
ubija veter

22

* * *

Kome da dam
sunce s poluzrakama
nadahnuće šišmiševanja
ili vješticu konjskog lica
Kome da dam svoje vrijeskove
prah uvelih šumarica
dok se dugo u meni
ubija vjetar

Martina Mavričević

* * *

Včasih je vseeno lepo živeti
pesmi sploh niso žalostne
počasi greš proti večeru

In ti resje
sam si se posadil
razrastel
trgam sama
takrat kadar tišina
želi zaplesati z menoj

* * *

Nekad je ipak lijepo živjeti
pjesme uopće nisu žalosne
polako ideš prema večeri

A ti vriješče
sam si se posadio
razrastao
trgam sama
onda kad tišina
želi zaplesati sa mnom

Martina Mavričević

NISEM ENA IZMED MNOGIH

Nisem ena izmed mnogih
čeprav o meni ne pojejo
na rock koncertih
moji pajki mi narekujejo srečo
Pa vendar
ko nas mine vse spoštovanje
je mogoče najbolje
da se vidimo
znova v pozni starosti

2A

NISAM JEDNA OD MNOGIH

Nisam jedna od mnogih
iako o meni ne pjevaju
na rock koncertima
moji pauci proriču mi sreću
Pa ipak
kad nas prođe sve poštovanje
možda je najbolje
da se vidimo
ponovno u kasnoj starosti

Martina Mavričević

JASMINOVO LJETO

* * *

Spominjaš me
na Jasminovo poletje
in na prosojno dlan
ki poboža
s premolkom izrečene besede
Si kot slezov cvet
ki potrebuje jutranje sonce
da si nadihne
svojo lepoto

26

* * *

Podsječaš me
na Jasminovo ljeto
i na prozračan dlan
koti pomiluje
s predahom izgovorene riječi
Kao sljezov cvijet si
koti treba jutarnje sonce
kako bi udahnuo
svoju ljepotu

Nikolina Šintić

* * *

Sedaj sva prazni
kot pozabljen vrt malomeščanke
Nikoli nisva dohitali dneva
da bi ti prinesla
polno naročje marjetic
kot sem obljubila

* * *

Sada smo prazne
kao zaboravljen vrt malograđanke
Nikada nismo dostigle dan
kako bih ti donijela
puno naručje tratinčica
kao što sam obećala

Nikolina Šintić

* * *

Polagam ti na dušo
dekle moje
Ne moreš trgati cvetja
ki je že lansko zimo zamrznilo

28

* * *

Na dušu ti polažem
djevojko moja
Ne možeš brati cvijeće
koje se već prošle zime zaledilo

Nicolina Šintić

* * *

Menda ne boš nikoli pozabila
mojega zatona
in na najin način
boš živela
vse preostale jeseni
z menoj

* * *

29

Vjerojatno nikada nećeš zaboraviti
moj zalazak
i na naš način
živjet ćeš
sve preostale jeseni
sa mnom

Nikolina Šintić

* * *

So bili dnevi
ko se je moj dih ohladil
znala si mu dati
meglico ki je zardela

30

* * *

Bili su dani
kada se moj dah ohladio
znala si mu dati
maglicu koja se zarumenila

Nikolina Šintić

* * *

Ti si moje
Jasminovo poletje
in kakor
da se delajo gube
na mojem obrazu
se počasi izgubljaš
Tako nežno kot sem te vzljubila
te pričenjam sovražiti
iz mraka v mrak
bruham
ožgane marjetice
tebi
v zadnji dar

* * *

Ti si moje
Jasminovo ljeto
i kao
što se stvaraju bore
na mom licu
polako se gubiš
Tako nježno kao što sam te zavoljela
počinjem te mrziti
iz mraka u mrak
bljujem
izgorene tratinčice
tebi
u zadnji dar

31

Nikolina Šintić

* * *

V teh letih
kar je še ostalo
bova vsaka na svojem koncu
ob sanjah cimbal
pokopavali
ti svoje
bele drevorede
jaz svojo rodbino

32

* * *

U ovim godinama
koje su još ostale
svaka će na svojem kraju
uz snove cimbala
pokapati
ti svoje
bijeje drvorede
ja svoju rodbinu

Nikolina Šintić

PRI SAMEM HUDIČU

Pri samem hudiču
vse je mirno in tiho
le ključi se sami premikajo
v ključavnicah
Kaj ti pomaga koketnost
če ne greš naprej
pišem le pesem na posteljo

KOD SAMOG VRAGA

Kod samog vraga
sve je mirno i tiho
samo se ključevi sami pomiču
u ključanicama
Čemu ti pomaže zavodljivost
ako ne ideš naprijed
pišem samo pjesmu na krevet

Iva Brabec

SLIŠIM VETER

Slišim veter
trka na moja vrata
rad bi potrgal rože
na mojem vrtu
da bi jih nesel ženi
ne smem pustiti
prevečkrat se je že zgodilo

SA

ČUJEM VJETAR

Čujem vjetar
kuca na moja vrata
htio bi potrgati cvijeće
u mojem vrtu
da ga nosi ženi
ne smijem dopustiti
previše se puta već dogodilo

Iva Brabec

PAUČINE

* * *

Kaj vem
po kaj smo šli
takrat nismo vedeli
sedaj vem
dav armaja¹

36

* * *

Što ja znam
po što smo išli
tada nismo znali
sada znam
dav armaja

Janja Kovač

1 dav armaja (ciganski) - prisežem (hrv. kunem se)

* * *

Laibach gradovi
ali me vidiš
siva eminenca

37

* * *

Laibach tvrđave
vidiš li me
siva eminencija

Janja Kovač

* * *

Ko se ob ognju
pogovarjaš o otrocih
pravijo da nekaj pomeni

38

* * *

Kad pored ognja
razgovaraš o djeci
kažu da to nešto znači

Janja Kovač

* * *

Glavo na rame
s sponkami spni srce
gremo
po kaj Bog ve

* * *

39

Glavu na rame
spajalicama spoji srce
idemo
po Bog zna što

Janja Kovač

* * *

V sodu je vina
dav armaja
razlijmo ga
da nam ne bodo glave
prišle do srca

40

* * *

U buretu ima vina
dav armaja
razlijmo ga
da nam glave ne
dođu do srca

Janja Kovač

* * *

... in se je začelo dav armaja
popotovanje
in voda iz oči
bova skozi lino
streljala misli
in spenjala pajčevine

* * *

... i počelo je dav armaja
putovanje
i voda iz očiju
kroz puškarnicu ćemo
strijeljati misli
i spajati paučine

Janja Kovač

* * *

Med nebom in ljubjem
si poiskal mojo perut
in mi jo znova pritrdil

42

* * *

Između neba i ljubova
potražio si moje krilo
i ponovo mi ga pričvrstio

Janja Kovač

* * *

Samo ta potok
natoči v čebre
in spravi v klet
potlej le pridi v goste
o dav armaja

* * *

43

Samo taj potok
natoči u čabrove
i spremi u podrum
poslije pak dođi u goste
o dav armaja

Janja Kovač

MOJA RDEČA JUTRA

Moja rdeča jutra
z željami
da znova začnem verovati v ljudi
vedno več svetlobe neopazno klije
bi naj bile moje
Lahko se predaš
za nekaj let
samo do smrti je še treba živeti
Vsak dan je v novem letu
in v vsakem človeku
listič dobrega
saj ne morem verjeti

MOJA CRVENA JUTRA

Moja crvena jutra
sa željama
da iznova počnem vjerovati u ljude
sve više svjetlosti neprimjetno klija
ne bi li bile moje
Možeš se predati
na nekoliko godina
samo do smrti još treba živjeti
Svaki je dan u novoj godini
i u svakom čovjeku
listić dobrog
ma ne mogu vjerovati

Krešimir Bobaš

TIHA HOJA KLJUČARJEV

Tiha hoja ključarjev
me vabi na dimna polja
kjer se vrbe množijo
in divjina belih makov
ohlaja noči
S konci prstov vstajam
iz teh sledov svežih bolečin
Kako lepo je
kadar veš da ni nikogar
ko bi ti natrosil polno nadržje
posušениh makov
nekega hladnega jutra
ne maram hladnih juter
takrat je že vse mrtvo

46

TIHI HOD KLJUČARA

Tihi hod ključara
mami me na dimna polja
gdje se vrbe množe
i divljina bijelih makova
hladi noći
Vrhovima prstiju ustajem
iz tih tragova svježih bolova
Kako li je lijepo
kada znaš da nema nikoga
tko bi ti nasuo puno njedro
isušenih makova
nekeg hladnog jutra
ne volim hladna jutra
tada je već sve mrtvo

Krešimir Bobaš

RADA IMAM NOROST

Rada imam norost
pomešano s strastjo
in kot praviš
tisto višje veselje
Ko zaslišim kitaro
mi je kot da bi mi kdo
segel med oči
in povedal pravljico

DRAGA MI JE LUDOST

Draga mi je ludost
pomiješana sa strašču
i kao što kažeš
ono više veselje
Kada začujem gitaru
kao da bi mi netko
segnuo između očiju
i ispričao bajku

Krešimir Bobaš

NISEM MEŽNAR

Nisem mežnar
da bi klical
in molil za ljudi
Nisem potok
ki bi moten postal
da bi komu govoril
Nisem petrolejka
da bi tebi dajal svetlobo
ko boš hodil okrog
in ljubil dekleta
z žalostjo v sebi

48

NISAM ZVONAR

Nisam zvonar
da zovem
i molim za ljude
Nisam potok
kjer se zamuti
da kome govorim
Nisam petrolejka
da tebi dajem svjetlost
kad ćeš hodati uokolo
i ljubiti djevojke
sa žalošću u sebi

Janja Kovač

Obljube
so ljube
drhtanju moje ljube.
Obljubo izrečem za vzdihom
ker misel takrat nima pomena.
In obljube postanejo neljube.

50

Obećanja
su draga
drhtanju moje drage.
Obećanje izgovorim nakon udaha
jer misao tada nema značenje.
I obećanja postaju nedraga.

Viktorija Škoručak

O moj bog žal mi je
ker nisem grešila
ker bi z grehi zadostila sebi
ker se je prvi poljub ustavil med ustnicami
ker sem moje sokove prepredla z nitkami
ker sem se dala zvabiti razumu.

O moj Bože žao mi je
jer nisam griješila
jer bih grijesima sebi udovoljila
jer se prvi poljubac zaustavio između usana
jer sam svoje sokove ispreplela nitima
jer sam se dala namamiti razumu.

51

Viktorija Škoručak

Takih ljubezni ni več
da bi od lepote bolelo.
Nekdaj
so minute pomenile hrepenenje
ure neskončnost
leta pozabo.

52

Takvih ljubavi nema više
da bi zbog lepote boljelo.
Nekada
su minute značile težnjo
sati beskončnost
ljeta zaborav.

Viktorija Škoručak

Morala bi se zavedati
samo po en čevelj imam
morebiti v sredini po eno oko
eno roko da ne obračam dlani
z enim ušesom slišim kar je potrebno slišati
in eno hrbtenico da stojim pokonci
dvojina prinese dvojnost
ednina edinost.

Morala bih postati svjesna
samo po jednu cipelu imam
možebiti u sredini po jedno oko
jednu ruku da ne okrećem dlanove
jednim uhom čujem što je potrebno čuti
i jednu kralješnicu da stojim uspravno
dvojina donese dvojnost
jednina jednost.

Viktorija Škoručak

Trde besede pred milino
so moja pokora.
in tvoje pričakovanje -
če je to greh?
Kuham zvarek
prosto za nebesa.

SA

Tvrde riječi prije miline
moja su pokora.
i tvoje očekivanje –
ako je to grijeh?
Kuham uvarak
čisto za nebesa.

Viktorija Škoručak

RESJE, METAFORA SAMORASLOSTI

Pisati znova o zbirki, ki je izšla pred dvajsetimi let, je vesela stvar – to namreč pomeni, da knjiga še živi. Preveril sem na Cobiss.si in videl, da jo (še) imajo v sedemnajstih knjižnicah. Hkrati me vrača v čas, ko je nastajala, na tedenska srečanja v literarni delavnici v mariborskem Domu ustvarjalnosti mladih, neskončne pogovore. Konec osemdesetih sem prevzel iz šole kreativnega pisanja v okviru Mladinskega kulturnega centra skupino, ki je napovedala po dvajsetletni suši in po mučnih osemdesetih rast novih mlajših avtojev. Med njimi je bila tudi Breda Slavinec. V rokopisu njene pesniške zbirke sem zaznal nagnjenost do marginalnih stvari, pa hrepenenje po nekem plemenu, ki bi ji ponudilo možnost identifikacije. Njene pesmi so bile na eni strani tožba, izrečena na fantovski način (k čemur prispeva tudi sem in tja moški govorni položaj), s prikrito kletvico, na drugi pa mehka dekleška pisava, ki je bolj izrazita v ciklu o Jasminovem poletju.

56

Če bi pisal spremno besedo z današnjega gledanja, bi v pesmih našel tenko črto ranljivosti, ki je položena v raztresene podobe (v pesmi »Prav čudno je«) in ki se kaže z neke vrste sprijaznjeno-stjo, da se le ne dotikajo neke boleče, nepreživele rane, okrog katere se pesmi gradijo kot čipkasta ograda–obveza. Morda bi danes videl v njej žalost zaradi minule adolescence, ko je nedorečenost tako lepa in vznemirljiva. Skoraj vsako besedilo v zbirki zazveni baladno, ker je v ozadju toliko zgodb, ki jih ne more izreči naravnost, ker bi z njih odgnala čar. To so tudi pesmi opredeljevanja (Tiha hoja ključarjev ...). Danes bi še poudaril pomen dvojnosti v besedi »resje«, ki plaho govori o neki stvarnosti, nastajajoči iz verzov, res je, o neki očitnosti, ki je ne prepoznavamo. Na drugi strani je to metafora – resje kot samoraslost, rastje na samem, v presledkih. Poudaril bi tudi tihi govor o ne-možnosti ljubezni v Jasminovem poletju.

Tistega, kar je nastalo po letu 1994, v tem rokopisu ni veliko. Domnevam, da je še kaj več, vendar se je avtorica cenzurirala. A tisto, kar je dodala prvotnemu besedilu Pajčevin, govori na tisti osi, ki jo je postavila s to zbirko: govori o singularnosti. Dvojina ni tako razumljiva sama po sebi. Emotivni naboj je upadel (Takah ljubezni ni več ...) in sebe doživljamo prej kot mehanizem kakor nekaj, kar v sebi (še vedno) skriva tisto rano. A zato je morda spoznanje singularnosti vrh te kompozitne zbirke, ki je pred mano. Po paradoksnosti spominja na Escherjevo ptico, ki prehaja v drugo brez vsakega prekrivanja. Ni lahko premostiti dvajset let. Paradoks to zmore.

Marjan Pungartnik

VRIJES, METAFORA SAMONIKLOSTI

Pisati ponovno o zbirci koja je izašla prije dvadeset godina vesela je stvar – to naime znači da knjiga još živi. Provjerio sam na Cobiss.si i vidio da je (još) imaju u sedamnaest knjižnica. Ujedno me vraća u vrijeme kad je nastajala, na tjedne susrete u literarnoj radionici u mariborskom Domu stvaralaštva mladih (Dom ustvarjalnosti mladih), beskonačne razgovore. Krajem osamdesetih preuzeo sam iz škole kreativnog pisanja u okviru Omladinskog kulturnog centra (Mladinski kulturni center) skupinu koja je nakon dvadesetogodišnje suše i nakon mučnih osamdesetih nagovijestala rast novih mladih autora. Među njima je bila i Breda Slavinec. U rukopisu njezine pjesničke zbirke osjetio sam sklonost prema marginalnim stvarima i čežnju za nekim plemenom koje bi joj ponudilo mogućnost identifikacije. Njezine su pjesme s jedne strane bile tužba izrečena na dječjački način (čemu ponegdje doprinosi govor s pozicije muškarca), s prikrivenom kletvicom, a s druge meko djevojačko pismo koje je izrazitije u ciklusu o Jasminovom ljetu.

Kad bih pisao pogovor s današnjeg stajališta, u pjesmama bih našao tanku crtu ranjivosti položenu u rasute slike (u pjesmi »Baš čudno je«) koja se pojavljuje s nekakvim pomirenjem, samo da se ne dotiču bolne, nepreživjele rane oko koje se pjesme grade kao čipkasta povez-ograda. Možda bih danas u njoj vidio žalost zbog minule adolescencije kad je nedorečenost tako lijepa i uzbudljiva. Budući da je u pozadini toliko priča koje ne može izreći izravno jer bi iz njih otjerala čar, gotovo svaki tekst u zbirci zvuči baladno. To su i pjesme opredjeljivanja (Tihi hod ključara ...). Danas bih istaknuo i dvostrukost značenja riječi »vrijes« koja plaho govori o nekoj stvarnosti nastaloj iz stihova, res je (istina je op. prev.), o nekoj očitosti koju ne prepoznamo. S druge je to strane metafora – vrijes kao samoniklost, rast u samoći, u međuprostorima. Naglasio bih i tihi govor o ne-mogućnosti ljubavi u Jasminovom ljetu.

Onoga što je nastalo nakon 1994. godine nema mnogo u ovom rukopisu. Pretpostavljam da ima još čega, ali se autorica cenzurirala. A ono što je dodala prvotnom tekstu Paučina, govori na onoj osi koju je postavila ovom zbirkom: govori o singularnosti. Dvojina nije tako razumljiva sama po sebi. Emotivni naboj se smanjio (Takvih ljubavi nema više ...) i sebe doživljavamo više kao mehanizam nego kao nešto što u sebi (još uvijek) skriva onu ranu. Možda je zato spoznaja singularnosti vrhunac ove kompozitne zbirke koja je preda mnom. Paradoksalno podsjeća na Escherovu pticu koja prelazi u drugu bez ikakvog prekrivanja. Nije lako premostiti dvadeset godina. Paradoks to može.

Marjan Pungartnik

KAZALO

Na velikem psu jaham / Na velikom psu jašem	5
Zrcalo zrcalo / Ogledalce ogledalce	6
Smo krivi pred bogom / Krivi smo pred bogom	7
V jutrih / Jutrima	8
Danes / Danas	9
ENA NAJLEPŠIH JESENI JE MAMA / JEDNA OD NAJLJEPŠIH JESENI JE MAMA	11
Prav čudno je / Baš čudno je	12
Za okni je lepo / Za prozorima je lijepo	13
Noga polzi / Noga klizi	14
Z vozom se bomo peljali / Vlakom ćemo se voziti	15
Pozimi čakam na smrt / Zimi čekam smrt	16
Ena najlepših jeseni je mama / Jedna od najljepših jeseni je mama	17
Hčerka moja / Kćeri moja	18
MOJE RESJE / MOJ VRIJESAK	19
Med zvonovi ... / Među zvonima ...	20
Imam ... / Imam ...	21
Komu naj dam ... / Komu da dam ...	22
Včasih ... / Nekad ...	23
Nisem ena izmed mnogih / Nisam jedna od mnogih	24
JASMINOVO POLETJE / JASMINOVO LIJETO	25
Spominjaš me ... / Podsjećaš me ...	26
Sedaj sva prazni ... / Sada smo prazne ...	27
Polagam ti na dušo ... / Na dušu ti polažem ...	28
Menda ne boš nikoli pozabila ... / Vjerojatno nikada nećeš zaboraviti ...	29
So bili dnevi ... / Bili su dani ...	30
Ti si ... / Ti si ...	31

V teh letih ... / U ovim godinama ...	32
Pri samem hudiču / Kod samog vraga	33
Slišim veter / Čujem vjetar	34
PAJČEVINE / PAUČINE	35
Kaj vem ... / Što ja znam ...	36
Laibach gradovi ... / Laibach tvrđave ...	37
Ko se ob ognju ... / Kad pored ognja ...	38
Glavo na rame ... / Glavu na rame ...	39
V sodu je vina ... / U buretu ima vina ...	40
... in se je začelo ... / ... i počelo je ...	41
Med nebom in ljubjem ... / Između neba i ljubova ...	42
Samo ta potok ... / Samo taj potok ...	43
Moja rdeča jutra / Moja crvena jutra	45
Tiha hoja ključarjev / Tihi hod ključara	46
Rada imam norost / Draga mi je ludost	47
Nisem mežnar / Nisam zvonar	48
Obljube ... / Obećanja ...	50
O moj bog ... / O moj Bože ...	51
Takih ljubezni ni več ... / Takvih ljubavi nema više ...	52
Morala bi se zavedati ... / Morala bih postati svjesna ...	53
Trde besede pred milino ... / Tvrde riječi pred milinom ...	54
Resje, metafora samoraslosti - Marjan Pungartnik	56
Vrijes, metafora samoniklosti - Marjan Pungartnik	57

Na pomoči pri izdavanju knjige zahvaljujem:

TBP Tovarna bovdenov in plastike d.d. Lenart v Slovenskih goricah

Ekoncept d.o.o. Lenart

Pomurski sejem dd. Gornja Radgona

Foto Tone d.o.o.

Občina Sveti Jurij v Slovenskih goricah

Občina Sveta Ana v Slovenskih goricah

Občina Sveta Trojica v Slovenskih goricah

Studio Hrovat Sladki Vrh

i

Janji Kovač

Marjanu Pungartniku

Peteru Rezmanu

Bojanu Mihaliču

Sari Špelec

Simonu Fekonji

breda.slavinec@gmail.com